

ایران

امام حسین (ع):

خداوندا! چشمی که تو را مراقب خویش نبیند، کور است.

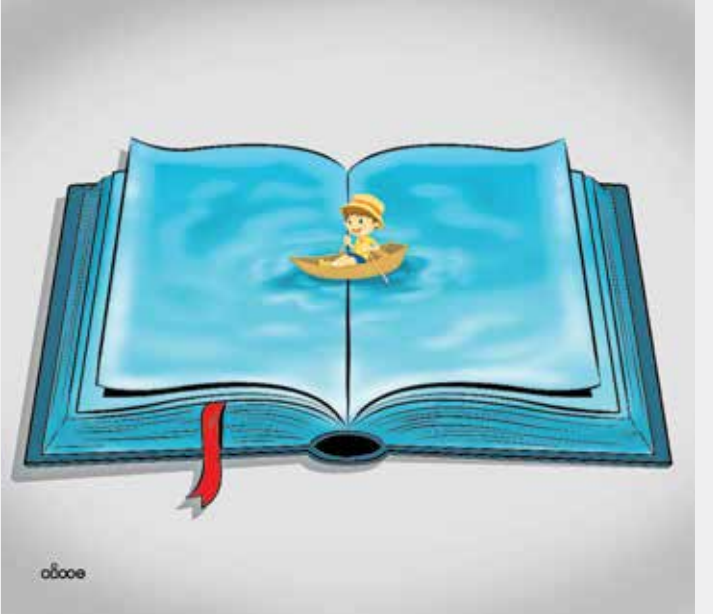

سخن‌روز

بخارا، اتانوار، ج ۹۵، ص ۲۲۶، ۳

نگاره

کتاب، دریایی از مفاهیم

طراح: نیما شاه‌میری

فضای مجازی

تداوم حضور ابراهیم حقیقی در سینما

مستانه مهاجر با انتشار تصاویری از حضورش در کنار ابراهیم حقیقی طراح برجسته از کار تازه او در حوزه سینما خبر داده است. طبق اطلاعات منتشر شده توسط این تهیه‌کننده سینما، فیلم مستند «در ستایش زندگی» به کارگردانی ابراهیم حقیقی جلوی دوربین رفته است و با پایان یافتن تصویربرداری، آماده پشت‌سر گذاشتن مراحل نمایش می‌شود. این مستند به تهیه‌کنندگی مستانه مهاجر است که در آن حقیقی به بخش‌هایی از زندگی هنرمندانی چون عباس کیارستمی، محمد احمصایی و آیدین آغداشلو می‌پردازد. ابراهیم حقیقی پیش از این، مستند «در ستایش هفتاد سالگی» را با حضور این سه هنرمند جهانی، ساخته بود و حالا مستند «در ستایش زندگی» را به‌عنوان فیلمی دیگر به کارنامه هنری خود اضافه کرده است.

راه مهربانی

به سوازات گرم بودن تئور واکنش‌ها به بازنمایی خشونت در مدارس در سریال «فاعی تهران» اتفاق جالب دیگری درباره معلم یکی از هنرمندان در فضای مجازی مورد توجه قرار گرفته است. محمد بحرانی در واکنش به پیام معلم عربی‌اش در پیام صوتی گفته است: «معلم عربی گرمی من در مدرسه راهنمایی ولیعصر در شیراز، چقدر شگفت‌زده شدم از این ویدیوی جذاب شما. روزی که این خاطره را در برنامه‌ی تعریف کردم و بابت شیطنت بچگی حلالیت طلبیدم هرگز فکر نمی‌کردم در جهان واقعی پاسخی بگیرم. ولی عجب جادویی است این دنیای مجازی. کاش همه ما در همین لحظه هراتفاقی در گذشته بود ببخشیم چون واقعا راهی بجز مهربانی وجود ندارد. آقای رفیعی عزیزم شما مهربانی و بزرگواری رو به همه ما آموختید.» آقای رفیعی، معلم عربی سوم راهنمایی محمد بحرانی هفته گذشته نسبت به خاطره‌ای که بحرانی از او در برنامه صداتو تعریف کرده بود و از او حلالیت طلبیده بود، واکنش نشان داد و به او افتخار کرد.

قند مکر میرفخرایی

سیاوش صفاریان‌پور در شبکه اجتماعی ایکس از تجربه برگزاری نشست‌های «مستندسازان» در ایجاد بینش برای حفظ میراث سیاره زمین به بهانه تولد دیوید آنتبرو و تماشای مستند «کاپیتان من» نوشته و ذوق هم‌نشینی با میهمانان این برنامه ویژه‌اسماعیل میرفخرایی، تهیه‌کننده برنامه‌های علمی تلویزیون را با این عبارات توصیف کرده است: «ارمیین حیدری فاروقی مثل همیشه ژرف‌نگر و دقیق، حامد شکیبانیا مثل همیشه دانا و بی‌تعصب، عرفان خسروی مثل همیشه بینش‌بخش و جذاب، آقای میرفخرایی هم که قند مکرر است.»

هیاهوی کودکانه در روستای رمین

شرمین نادری نویسنده و مترجم، که بعد از ماجراهای تصرف زمین بازی «کتابخانه بهار»، اواخر فروردین ماه امسال از بازپس‌گیری زمین بازی کتابخانه بهار، خبر داده بود، با انتشار تصاویری از تجربه شادی حضور بچه‌ها در این زمین نوشته است. او در توییتری آورده: «زمین بازی بهار رمین از دست زمین‌خواران نجات داده شده و در تصاحب بچه‌هاست، فعلاً یک تاب و سرسره نصب شده تا زمین مسطح بشه اما از صبح زود جلوی وسایل صافه. آقای بهار می‌گه گاهی بچه‌ها در می‌زنن و می‌گن از روستای اونوری اومدن سوار تاب ما شدن و ما می‌گییم ۷۰ بار که تاب خوردن، نوبت شماست.» او همچنین در تازه‌ترین توییت خود نوشته است: «خانم آقای بهار می‌گه شدم ناظم تاب و سرسره، بچه‌ها می‌یان در می‌زنن که بیا نوبت بده که دعوامون نشه بتونیم بازی کنیم، بعضیام از محلات دیگه روستای رمین می‌یان تا ده شب بازی می‌کنن. کاش زودتر به زمین عالی بسازیم.» عبدالحکیم بهار، از مروجان مطرح کتابخوانی اهالی روستای «رمین» شهرستان چابهار سال ۸۴ این کتابخانه را راه‌اندازی کرد. ابتدا یکی از اتاق‌های خانه خودش را به کتابخانه تبدیل کرد اما چند سال بعد کتابخانه به کانکسی در زمینی که بهیاری در اختیارشان گذاشته بود، منتقل شد.

نقالی برای کودکان

منوچهر اکبرلو همزمان با برگزاری سی‌وپنجمین نمایشگاه کتاب تهران به معرفی مجموعه نقالی برای کودکان پرداخته و نوشته است: «یک اتفاق فرخنده در یک دهه اخیر روی‌آوری کودکان به شاهنامه‌خوانی و نقل و نقالی ست. فرخنده‌تر آن‌که تعداد دختران علاقه‌مند بیشتر است. مریبان آمورتن نقل، منیعی جز شاهنامه ندارند و نیک می‌دانیم که زبان شاهنامه و نیز داستان‌های آن (مضامین، زمان طلوتی، فضاسازی‌های گاه خشن و روابط آدم‌ها) در بسیاری موارد مناسب کودکان نیست. در حال حاضر مریبان معمولاً از تکه‌های اجراهای مرشدان برای بچه‌ها استفاده می‌کنند و مجبورند پشت سر هم کلمات و عبارات را توضیح بدهند. به‌عنوان شروعی برای حل این مشکل و کمبود، اولین مجموعه نقالی برای کودکان را به همساره چند تن از مریبان نقل و شاهنامه برای کودکان، تولید کرده‌ایم. در هر جلد، دو نقل کوتاه به‌عنوان برشی از داستان‌های اصلی با ترکیب شعر و نقل نوشته شده است. ضمیمه هر کتاب، یک پرده پارچه‌ای تصویرگری داستان است که می‌شود به شیوه پرده‌خوانی توسط کودکان اجرا شود. این پرده‌ها جدید تصویرگری شده و از خشونت موجود در پرده‌های سنتی فاصله گرفته‌اند.»

صاحب امتیاز:

خبرگزاری جمهوری اسلامی

سرپرست مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران:
احسان صالحی

سردبیر:

حسام‌الدین برومند

نقل قول

دیدگاه هنری در شاهنامه

خواندن رمان حس و حال دیگری دارد. حتی حس می‌کنم بدم نمی‌آید دوباره کتاب‌هایی از داستایوفسکی و چارلز دیکنز بخوانم. با این حال به‌طور کلی نظرم این است که اگر کسی می‌خواهد کتاب بخواند خوب است یا تاریخ هنر بخواند یا رمان. کتاب‌های روانشناسی و فلسفی هم خوبند ولی برای عموم، رمان بهتر است بویژه آنکه رمان‌های ایرانی خوبی هم داریم؛ البته هر کسی تجربه‌هایی در زندگی دارد و براساس سن و سال و نگاهش به زندگی و اجتماع می‌تواند علاقه‌مندی‌های متفاوتی داشته باشد. مجموعه اینهایی که اشاره کردم برای شخص من انرژی‌دهنده بوده است، به طوری که قسمتی از روز خود را تاریخ هنری خوانم و بخشی دیگر را رمان. همچنین خواندن شاهنامه فردوسی را مجدداً شروع کرده‌ام و برایم جالب و عجیب است که در این دوباره خواندن شاهنامه، نوعی دیدگاه هنری به دست آورده‌ام. فردوسی آنقدر زیبا هنر را تعریف کرده است که توصیه می‌کند هر چه را با عقلانیت درک نکردی با زبان هنری آن را ببین و این بسیار کارساز است.

از صحبت‌های محمدعلی نجفی، فیلمساز با ایستا

کلمه

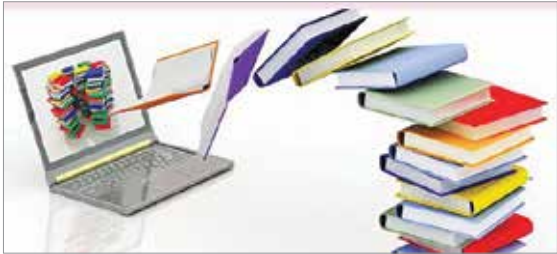
علی‌الله سلیمی
نویسنده و
منتقد ادبی

بخش مجازی، تحولی بزرگ در نمایشگاه کتاب

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در طول حیات بیش از سه دهه خود فراز و نشیب و تغییر و تحولات اساسی کم نداشته و در اغلب دوره‌ها شاهد تحول و نوآوری در بخش‌های گوناگون آن بودیم که بخشی از این تحولات از سوی مسئولان برگزارکننده این رویداد بزرگ فرهنگی بوده و بخش دیگر را برخی از ناشران خلاق و شرکت‌کنندگان علاقه‌مند به وجود آورده‌اند. در میان تغییر و تحولات اساسی نمایشگاه کتاب تهران، یکی از بزرگترین و محسوس‌ترین آن‌ها، راه‌اندازی و تقویت بخش مجازی نمایشگاه است که امکان خرید مجازی کتاب هم‌زمان با برگزاری بخش ضروری این رویداد بزرگ فرهنگی را برای علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی فراهم کرده است. البته ایده این رویکرد نوین از یک مانع و محدودیت برای دوره‌های ناشران و خریداران کتاب فراهم شد که در سال ۱۳۹۹ به خاطر شیوع ویروس کرونا، مسئولان نمایشگاه کتاب تهران تصمیم گرفتند برای حفظ سلامتی ناشران و خریداران کتاب، نمایشگاه فیزیکی کتاب تهران که در زمان مقرر و طبق برنامه هر سال در اردیبهشت ماه برپا می‌شد، آن سال برگزار نشود.

در پی این تصمیم پیشگراانه از یک بحران بزرگ در حوزه سلامت، حرف‌هایی از زبان برخی ناشران در محافل فرهنگی و رسانه‌ها مبنی بر تحمل ضرر و زیان فراوان از بابت برگزار نشدن نمایشگاه فیزیکی کتاب تهران مطرح شد که مسئولان امیدوار بودند با برطرف شدن محدودیت‌های کرونایی درصد جبران آن برآیند. اما با تداوم وضعیت پیشین و پس از اطمینان از برگزار نشدن نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در ماه‌های بعد و آینده نزدیک، وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی دستور داد سازگار برگزاری

نمایشگاه کتاب به‌صورت مجازی در دستور کار قرار گیرد و در این راستا تعدادی از فعالان عرصه فرهنگ و با هدف جبران بخشی از خسارت‌ها و ضرر و زیان‌های ناشی از عدم برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و همچنین در راستای تأمین سبد فرهنگی خانواده‌های ایرانی کلید بخورد. نخستین دوره نمایشگاه مجازی کتاب تهران شش روزه بود که چهار روز هم تمدید شد و تعداد روزهای نمایشگاه به ۱۰ روز رسید. با توجه به این که نخستین نمایشگاه مجازی کتاب تهران تقریباً در اواخر سال ۱۳۹۹ برگزار شده بود، اردیبهشت سال بعد (۱۴۰۰) باز هم نمایشگاه فیزیکی کتاب تهران برگزار نشد و سرانجام در بهمن ماه سال ۱۴۰۰ دومین نمایشگاه کتاب تهران هم برگزار و تجربه دو دوره برگزاری نمایشگاه کتاب تهران به شکل مجازی، شرایطی را فراهم کرد که با برطرف شدن محدودیت‌های کرونایی در سال بعد، یعنی ۱۴۰۱، نمایشگاه کتاب تهران در دو بخش فیزیکی و مجازی برگزار شود. این ماه به‌طور هم‌زمان در دو بخش فیزیکی و مجازی برگزار شد. این دوره برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، برگزاری هم‌زمان دو شکل فیزیکی و مجازی به یکی از ویژگی‌های جدید این رویداد بزرگ فرهنگی تبدیل شده که از جهات گوناگون قابل توجه است.

عکس نوشت

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

کمیابگر
پانویز کوبیلو

...

اگر چیزی خوب پیش نمی‌رود فقط دو توضیح برای آن وجود دارد: یا مقاومت شما زوده می‌شود یا باید جهت خویش را تغییر دهید.

یادداشت

سنجش اعتماد ملی در وعده صادق

جامعه‌شناسان سرمایه اجتماعی را از جمله پشتوانه‌های مهم دولت‌ها می‌دانند. هراندازه سرمایه اجتماعی غنی‌تر و قوی‌تر باشد، دولت با اقتدار و اطمینان بیشتر عمل می‌کند اما مهم‌ترین شاخص سرمایه اجتماعی، اعتماد ملی است. وقتی باور ملت به تصمیمات و اقدامات دولت در سطح بالایی باشد و سطح نگرانی و اضطراب ملی در وضع پایینی باشد، نشانه وجود اعتماد ملی به حاکمیت است. این مسأله خصوصاً در شرایط منازعه‌آمیز و جنگی بیش از هر وضعیت دیگری خود را نشان می‌دهد چون احساس نگرانی و اضطراب عمومی در وضعیت مخاصمات امنیتی و مرزی فراگیرتر و سریع‌تر از شرایط دیگر مانند بحران اقتصادی است.

به همین خاطر، جبهه معارض سال‌هاست که در مصاف با انقلاب و نظام اسلامی روی مسأله سرمایه اجتماعی متمرکز شده و پروژه سیاه‌نمایی گسترده‌ای را به راه انداخته است تا در ذهنیت عمومی چنین القا کند که حکمرانی دینی در حال از دست دادن سرمایه اجتماعی است به‌طوری که اعتماد ملی به حاکمیت در وضعیت فعلی قرار دارد. اما این ادعای واهی (بی‌اعتمادی ملی) را چگونه می‌توان اثبات یا رد کرد؟ طبعاً باید به موقعیت‌های اضطراب‌خیز مانند شرایط بحران‌زای اقتصادی یا منازعات نظامی و امنیتی رجوع کرد. چنانکه جبهه معارض روی فشارهای اقتصادی بر مردم خیلی سرمایه‌گذاری کرده است؛ فشارهایی که خود این جبهه در پدید آمدن آن نقش بسزایی داشته است. این جماعت خیلی سعی کردند که بی‌اعتمادی ملی را از طریق افزایش نگرانی‌ها و اضطراب عمومی در شرایط فرضی مخاصمات امنیتی با دشمن خارجی، القا کنند به‌طوری که شرایط را برای حاکمیت در اتخاذ تصمیمات راهبردی علیه اقدامات گستاخانه و خصومت‌ورزانه دشمن ملت خیلی سخت و مخاطره‌آمیز کرده بود.

عملیات وعده صادق در موشکباران پایگاه‌های نظامی و جاسوسی رژیم صهیونیستی که پاسخ تنبیهی جمهوری اسلامی به حمله موشکی صهیونیست‌ها به کنسولگری ایران در سوریه بود، نشان داد که اعتماد ملی به نظام اسلامی در بالاترین سطح خود قرار دارد. زیراین عملیات نه فقط موجب نگرانی و افزایش اضطراب عمومی نشد بلکه برای مردم شغف‌انگیز و غرورآفرین بود و خللی در زندگی عادی مردم پدیدار نگشت به‌طوری که ملت پاسخ تنبیهی جمهوری اسلامی را حق طبیعی خود می‌دانستند.

عملیات وعده صادق آشکارا ثابت کرد که مردم در مسأله مقابله با رفتارهای مخاصمه‌گرانه دشمن اعتماد کاملی به حاکمیت دارد. مردم می‌دانستند که حاکمیت اهل ماجراجویی و جنگ طلبی نیست و تأمین مصالح ملی را توأم با حفظ عزت و غرور ملی در نظر دارد و به آنچه که می‌گوید صادق است و از قدرت عملیاتی بالایی برخوردار بوده و اهل لاف‌زنی نیست. ملت با ملاحظه این دلایل بود که از عملیات وعده صادق احساس نگرانی و اضطراب نکرد و حق را به حاکمیت داد. بی‌تردید، اگر چنین اعتماد عمومی در میان نبود، جامعه در شرایط غیرعادی قرار می‌گرفت. اما پرسش مهم آن است که آیا عملیات وعده صادق کانسف واقعیت اعتماد ملی است یا پدیده آزرده آن؟ احتمال اول بیشتر به ذهن می‌آید؛ یعنی وعده صادق این واقعیت را آشکار کرد که اعتماد ملی به حاکمیت برخلاف القائات دشمنان ملت در سطح مطلوبی قرار دارد و تأثیر عملیات وعده صادق در افزایش اعتماد ملی بوده است و نه در احیا و بازسازی آن.

عملیات وعده

صادق در

موشکباران

پایگاه‌های

نظامی و

جاسوسی رژیم

صهیونیستی

که پاسخ

تنبیهی

جمهوری

اسلامی به

حمله موشکی

صهیونیست‌ها

به کنسولگری

ایران در سوریه

بود، نشان داد

که اعتماد ملی

به نظام اسلامی

در بالاترین

سطح خود قرار

دارد

مؤسسه فرهنگی
مطبوعاتی ایران
با بیش از ۱۵۰
عنوان کتاب،
مجله و ویژه‌نامه
در سی‌وپنجمین
نمایشگاه بین‌المللی
کتاب تهران حضور
دارد. علاقه‌مندان
می‌توانند برای تهیه
آثار مؤسسه انتشاراتی
غرفه ۵۰۶ مراجعه
کنند.

عکس:
ابوالفضل نسایی
آژانس عکس ایران